

ليکوال خوشنود خرمي
ژباړه محب الرحمن ماليار



هغه ليک چي سخت پي
وژيولم

د کیسې پیژندنه

کتاب: لنډه کیسه

نوم: هغه لیک چې سخت یې وژړولم

لیکوال: خوشنود خرمي

ژباړه: محب الرحمن مالیار

ژبه: پښتو

ایډیټ: افغان کتابتون

خپرونکی: افغان کتابتون

افغان
کتابتون
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پيل

شپاړس کاله مخکې مې له پلار سره زړه بدي راغله. ماسپڅښين مهال وو. مونږ دواړو يو بل ته تېرې زياتې وکړې. زه ځوان وم گني دا مسله دومره جدي نه وه چې خوا مې پرې بده شوې وای. بس هسې احساسات مې په عقل غالبه وو نه مې غوښتل چې د پلار له ځوابه پاتې راشم. پلار مې هم زما په څېر جدي، انديښمن، سودايي وو او زړه يې ډېر نازک و. له زينو په ترات راغی او ښه کلکه څپېره يې مخ ته را سيخه کړه. په هزارگي ژبه راته له غوسې سور شين واوښت په رېږدېدلي لهجه يې راته کړل چې «د تمام آغیل یک باچه نيه که د مقابل اته خو مثل تو وری ایستاد شونه»

يعني په کلي کې ستا په څېر سپين سترگی مې نه دی ليدلی چې خپل پلار سره ژبه واړوي او د پلار په وړاندې ودرېږي. همدې څپېرې، همدې خوابدې او همدې لانجې زما پر مخ د برخليک نوي وروڼه پرانيستل. نور مې هېڅ ونه وېل، شپې ناوخته لاندې خونې يعني تل خونې ته کېوتم. د پلار واسکت مې په ديوال راڅرېدلې و. د پلار جیبونو ته مې لاس ور وړ، دقيق مې حافظه کې نه دي پاتې چې څومره نغدې پېسې وې خو دا مې یاد دي چې د همدې ورځې په پرون

بي پسه پلورلی و. د پلار له جیبونو مي هرڅه را واخيستل گهيځ ملا اذان له کوره ووتم. همداسي روان وم، کور رانه سوکه سوکه لري کپډه بيا مي رو رو کلی پناه کپډه. له کوره لري شوم، له کورنۍ هم پناه شوم. بالاخره له ښاره هم ووتم. په هغو لارو مي سترگي ښځي شوي چې کلونه وړاندې مي پلار پرې تللی وو. د ايران زاهدان، تبريز او اصفهان ته ورسېدم، نه پوهېږم چې زما له تېښتې وروسته به مي په کورنۍ کومې ورځې راغلي وي.

په دې هم نه يم خبر چې د کور کلي په وړاندې به مي کورنۍ څومره سپکه شوې وي؟ په دې هم خبر نه يم چې پلار به راپسي څومره ځايونه لتولي وي؟ څومره ناکراره شپې به يې له اندېښنو رنې تېرې کړي وي؟ خدای خبر چې مور به راپسي څومره له ځوره زړه خوړلی وي؟ خو د دې تېښتې د نفسگیره داستان زور يوازي ما حس کولی شو. احساساتي ځوان وم او تجربه مي ډېره خامه وه. د همدې خام باور او سرتېگۍ له مخې مي مسير نه و معلوم بس ځان سره مي منلې وه چې « ځم چې هر ځای ته ولاړم »

څلورکسيزه کورنۍ مي درلوده. دې کورنۍ کې زه وم، مور مي وه، پلار مي و او يوه لس کلنه خور مي وه چې مرجان نومېده.

د ژوند د زړه تنګون په سختو لارو کې مې ټول هېر کړل خو کله کله به مې د مور څېره سترګو ته ودرېده چې راته به يې وېل:

- زويه د پلار په وړاندې دې غږ مه جيګوه.

مور ته مې هم کومه اندېښنه نه لرله له ټولو نهايت خفه او خوابدې وم له دې کشمشکونو پينځه کاله واوښتل دا چې له ټولو خفه وم. د دې ستړي کلونو په اوږدو کې مې د خپل د کورنۍ هېڅ غړي سره هېڅ ډول اړيکه نه لرله. په يوې ګوښې ځای کې يوه کارخونه کې مې د غالی اوبدلو کار پېل کړ. د ځان، وطن او کورنۍ په هکله مې چا سره بحث نه کاوه نه مې کورنۍ ته د ډاډ لپاره کوم ليک ولېږه ان له خپلو قوميانو مې ځان څنډې ته کړ.

هلته چا نه پېژندم. څوک نه پوهېدل چې زه څوک او له کوم ځايه راغلی يم. ښايي کورنۍ مې هم منلې وي چې زه نور ژوندی نه يم. ښايي د دوی زړونو کې زما لپاره کوم ځای نه و پاتې ځکه دوی هم څوک نه و پوښتلي چې محمد چېرې او څنگه دی؟ بيا به مې هم ځانته ويل: نه، نه داسې نه ده زه د مور نازولی زوی وم په پلار هم گران وم ځکه زه يې يوازنی نرينه اولاد وم زمونږ ټولنه کې د زوی لرل د بقا او پايښت په مانا ده ځکه چې څوک زوی نه لري

د هغه مال ميراث وي. خور راته د يو نهال اميد درلود چې سختو ورځو کې د دې نيالگي سيوري ته به پناه راوړي. زما د تېښتې پېښه يو تصادف وو چې ما يې اټکل نه وو کړي. ددې ذهني کشمکشونو برسېره مې ځان هماغسې په څنګ نېولی وو. نه مې غوښتل له کورنۍ سره کومه اړيکه ولرم او نه هم د دې لېوال وم چې څوک مې احوال وپوښتي.

پينځه کلونه مې په يوازيتوب کې واوښتل، نه پوهېږم چې ما مې پلار ته ولې دومره زجر ورکړ؟ نه پوهېږم ما له هغه د څه شي غچ او انتقام اخيستل غوښتل؟ او ولې مې زړه د کينې له اوره داسې ورته پرسولی وو؟ دې کلونو کې مې يوه ورځ زړه ښه نه کړ چې يوازي همدومره وایم چې پلاره ژوندی يم. موري زه دلته يم او زه ښه يم. بس همدومره ويلو ته مې خوله نه جوړېده. څومره ماشومانه ضد نيولی وم چې مې خپل پلار ته دا ډول زجر ورکړ. يو وخت د اروپا لارې اسانه شوې د کډوالو د يوې څپې سېل په اروپا ورمات شو چې زه هم د دې کډوالو يوه برخه وم د دې لوی سفر موزې مې کلکې پښو ته واچولې له يو اوږده مزل وروسته د اروپا په دروازو ور ننوتم، ايټاليا ته لاړم او هلته راته د هغه ځای تابعيت راکړل شو. د يو انسان په توګه مې درناوی وشو. نوې لارې او نوې ارزوګانې مخ ته راغلې، نوي خلک

مي ژوند ته راغلل. په دې رنگين ښار کې مي هغه له خټو د جوړ کور رنگين رنگ ونه وليد، د مور، پلار او خور هجر راته ژوند خورا بې رنگه او پيکه کړی و. څه وخت له همدې رنگين ژونده ستړی شوم د مور، پلار او خور ياد زما په هوساينو سيوری غوړولی و، نه پوهېدم چې هغوی به چيرته وي مرجان به اوس ځوانه وي هغه به څنگه وي؟ کورنۍ به مې ښه وي کنه؟ همدې انديښنو په مخه کړم اوس مې د هغه عقدې اور سوړ شوی و. نور مې له کورنۍ او خپل قومه کينه نه کېده. هرڅه مې هېر کړي و. دا هېرول هلته شوني شول چې زه يوې بلې ټولنې ته ننوتم او په يوې بلې ژبې غږېدل مې پيل کړل. او بيا کله چې د يو کال بېلتون پر جريان کې دې څوک د يوې شېبې لپاره په زړه را ونه گرځي نو طبعاً دوی ستا لپاره مړه دي. يوه ورځ چا وپوښتل چې افغانستان کې دې کورنۍ شته؟ نو بې له ځنډه مې وويل چې نه، نه يې لرم. يوه شېبه مې سر گرېوان ته کوز کړ ځان سره مې وويل: هو وطن کې کور او داسې معصومه کورنۍ لرم چې ډېر بې باکه او احمقانه ډول مې يوازي پرېښودل.

او بيا مې دوی هېر کړل هېڅ مې د دوی په حال فکر ونه کړ چې دوی به څنگه وي؟ څه حال به يې وي؟

بله ورځ کار ته ووتم، ژوند همداسې تېرېده لکه سړی یوازې په دې دنیا کې خپل د ځان لپاره فکر کوي، د بل چا هېڅ اندېښنه ونه لري. همدې بې تفاوتۍ کې شپې او ورځې اوږدې چې تېر کال زما د تېښتې او فامیل سره زما د اړیکو د پرېکون پېنځلسم کال پوره شو. یو سهار مې د خپل د خونې څرېدلې پردې راوڼغلې او له کرکیو مې یوه شېبه بیرون کتل چې زه یې د تېر ژوند، کور او فامیل خاطرو ته یوږم کتل مې چې ماشومان د باران تر شبنمې څاڅکو لاندې لوبېږي مور او کورنۍ مې سترگو ته ودرېدل. د دوی د یادونو د طوفان هجوم مې خونې او زما ژوند کې غوغا ګډه کړه. یوه ورځ د اسمان لمن وریځو پوښلې وه. د باران پاسته څاڅکي را ودرېدل او د ونو پانې ورته نڅېدې د باران همدې څاڅکو لاندې یوه کورنۍ چې مور، پلار او اولادونه وو، په لوبو اخته وو. باران د څو شېبو لپاره ذهنًا خپل کلي ته یوږم او هلته یې خپل د ختین کور د دیواله تر څېرمه تم کړم. یوه شېبه همدې تصور کې وم چې زه د خپل څرګي کور خواته د باران څاڅکو ته ولاړ یم. کله مې مور ته غږ وکړم او کله خپلې خور مرجان ته نارې وهم او په دې سره مې غږیو ونیسي. دا له معجزې کمه نه وه چې له پېنځلس کلونو وروسته مې د کورنۍ د مینې طوفان په زړه را ننوت، زړه او ذهن مې کلي کې و. خپلې کورنۍ پسې زړه تنګون سخت پسې

را اخیستی وم. په هغه ورځ له کوره ونه وتم، کار ته هم نه شوم لاړ. ټوله ورځ مې وژړل او بڼه په چيغو چيغو مې وژړل. سر مې له دیوال سره وجنگوه او هرڅه رانه تاوېدل. د ژوندون ټولې خاطرې مې له سترگو تاوېدې. د کلي تیرو او لرگیو پسې خفه وم. د کلي هغه خټین کورگی مې ذهن میخ و او پلار به مې همیشه د همدې کورگوتي په زینه ناست و او ماته به یې خوشکې کولې. بیا به مې مور را غبرگه کړه چې هلکه پلار سره دې خبرې مه اړوه!

زما ذهن سوال سوال و او همدې پوښتنو پسې را اخیستی وم چې وخت یې نه دی چې باید کورته لاړ شم؟ ایا ما بد نه دي کړي؟ ایا شونې ده چې کورنۍ بد حال کې پرېدم او بې چورته ژوند وکړم؟ د دې پوښتنو په ځواب زه هم نه پوهېدم. په دوېمه ورځ لاړم وطن ته. د تگ لپاره مې ټکټ وکړ. اوس همدې کش و گیر کې يم چې زما تگ منطقي دی؟ کورنۍ پسې زړه تنګون مې تش احساسات دي که نه؟ د پرواز شېبې ډېرې سختې وې خو ما خپل نهايي تصميم نيولی او تادي مې درلوده چې څومره ژر کېږي باید لاړ شم او له پلار نه مې د احساساتي چلند بېننه وغواړم، باوجود د دې چې ډېر بد انسان وم، دومره عمر مې په ضد، بې رځې او یوازېتوب کې تېر کړ. له ټولو مې لاس اخیستی و. د دې ټولو سربېره مې صبر ونه شو. چې کابل ته ورسېدم شپه تر شپه

مې ټکسي تر خپلې سیمې د شهرستان ولسوالۍ پورې کرایي کړه او له چلوونکي سره مې تر خپل کلي خبره وکړه او بیه مې ور پرې کړه. کړۍ شپه مو سترې مزل وکړ. سبا ماسپینین ورسېدو. زمونږ د کلي بڼه هغسې نه وه څنگه چې پینځه لس کاله مخکې ترې را وتلی وم، ترې لارم او ترې تم شوم او بیا مې هېڅ ترې خبر نه درلود. د کلي بڼه بدله وه، خلک په کې بدل وو، زلمیان اوس د پاڅه عمر خاوندان شوي وو او د پاڅه عمر خاوندانو د زیربنت په درشل ولاړ وو او د هغه وخت عمر خوړلي ټول په ابدې مرگ تللي وو. کله چې موټر کلي ته رالاند شو نو چلونکي ته مې وویل:

- هغه ځنډې خواته لاړ شه! هغه څو ونې چې درته ښکاري هغه ځنډې ته خټین کور زمونږ کور دی.

زمونږ د کور شاوخوا زاړه کورنه نړول شوي وو. په ځای یې نوې ودانۍ ولاړې وې چې له امله یې زمونږ د کلي بڼه یوڅه بدله برېښېدله خو یوازې زمونږ د غربت جونگره په خپل حال ولاړه وه. بادونو او بارانونو خوړلي دیوالونه، د کرکیو اسماني رنگ او زما د ماشومتوب څلی هماغه په پخواني قامت ولاړه وه. هماغه کورگي چې په جلا وطنۍ کې زما تخیل ته کډه وکړه، کټ مټ هماغسې وو. له موټره را

ښکته شوم خلکو ليدلم خو چا نه پېژندم. څېرې مې بدلون کړی و خو زما همزولی نسل تر ما پاڅه ښکارېدل د وطن سختو ورځو يې پر څېرو ژور اغېز درلود. د سختو حالاتو تراژېدۍ يې په څېرو کې له وراپه مجسمې وې. زما پوستکي لس کاله هوسا ژوندانه ځوان ساتلی و. په هر حال ما هم څوک نه پېژندل. پلې و خوځېدم روان شوم. چلوونکي ته مې کړل چې زما غوټې راپسې را واخلم. هغه غوټو کې مې يو څه ډالۍ او سوغاتونه خپلې مور، خپلې يکې يوې خور مرجان ته را اخيستي وې او خپل پلار ته مې هم ځان سره ځانگړی سوغات راوړ. د هغه قهر او غوسه مې هېره وه. د کور په انگرې چې را ننوتم يو ناتوانه او کمزوری سپين ږيری په برنډه کې ناست دی. وجود يې خپله سيکه بایللي، غټې چشمکې يې ايښي وې. د غږ اورېدو غوږۍ يې غوږونو کې ايښي وې چې تارونه يې ځوړند پراته وو. خواته يې ورغلم. پام يې راته نه وو. ښه نږدې شوم چې گورم پلار مې دی آه څومره کمزوره شوی وو...

منډه مې کړه، په لاسونو يې پريوتم، لاسونه مې ورته ښکل کړل، غاړه مې ترې تاوه کړه، زما چينغو اسمان کون کړ، فضا زما د کړيکو له اورېدو ډېره ناتوانه وه، په مخ مې ښکل غېږ کې مې ټينگ ونيوه او په غريو نيولي غږ مې وويل:

- ابا! محمد يم.

خو ابا مي هېڅ عکس العمل ونه ښوده. ښايي هغه نور د ليدلو او اورېدلو ځواک له لاسه ورکړی و خو زه يې هماغسې غاړه کې پروت وم. ژړا مي نه درېدله. زه يې ځای ته راوستلی ونه شوم، همداسې غلی او بي تفاوته ناست و. راسره ونه غږيد. زما په راتگ نه خوښ و او نه خوابدې. همدې حال کې يوه ښځه له زينو را کوزيدله، ما فکر وکړ ښايي مور مي وي خو زما اټکل ناسم وخوت، بلکې هغه سترې ستومانه او تازه له کاره را ستنه شوې مېرمن مي خور وه چې نستوني يې هماغسې بدو هلي و. زړې جامې يې پر تن وې. غربت يې څېره سپړولې وه. چې ماته مخامخ شوه، يوه نا تراشه چيغه يې له خولې ووته او بېرته يې د زينو په طرف منډه واخيسته چې خواته يې ور غلم ومې نه پېژنده. کړۍ شېبه ورته متوجې وم خو دا هماغه يوه او نازولی خور مي وه چې زما ناځوانيو د غربت د تناره لمبو ته پرېښې وه. مرجان خبرې نشوای کولای. ټول بدن يې لږزې پسې اخيستی و. دخپل د ټيکري پيڅکه يې د غاښونو لاندې ټينگه نيولې وه او اوښکې يې همداسې بې واره د سترگو له کاسو وړېدل. غېږه مي ترې تاوه کړه د مرجان چيغو زمکه او اسمان لږ ځول. غوښتل يې د پينځلسو کلونو دردونه راته وژاړي، غوښتل يې د پينځلسو کلونو بې وسي او بې کسي

راته وژاري، غوښتل يې د پينځلسو کلونو انتظار او نهيلو درد راته وايي، غوښتل يې چې زما د بې رځيو او ناخوانيو حال راته وايي خو غريو نيولي مری يې نه پرېښوده يوازې يې دومره وويل د ابا سترگو درېسي ديد پرېښوده، غوړونه يې زمونږ ساندو کانه کړل، تېرکال مور هم مړه شوه. مور مو نېستې، نااميدۍ او غربت مړه کړه. بيا يې چيغو فضا ولړزوله. زما ذهن کې د قيامت جرس غږېده. د خور چيغو مې زما ذهن کې انگازې کولې. هغه په حقه وه.

مرجان په يوازې ځان ډېر درانه غمونه راکاږل. هغې نفقه گټله، د مور له خوړو تر درمله يې هرڅه برابرول، د کون او نابينا پلار پالنه يې کوله، د خپل د ورک ورور د وير بار يې په زړه بار کړی و. مرجان د کور اخرنۍ اميد وه چې زمکې يې کړل، د خلکو فصلونه يې رييل، کورنۍ ته يې يوه مړۍ ډوډۍ برابروله. ددې ټولو تراژيډيو سيوري يې په څېرې غوړېدلې و. د هغې چاودې او سوزيدلي مخ هرڅه ويل. د هغې له پرې شويو گوتو او تټاکو لاسونو دردونه څڅېدل.

زه راغلم خو هر څه هغسې نه و. زه ډېر ناوخته راستون شوم.....

پای

افغان کتابتون

O7R6tBpNfVmM2Q05 يادونه!

تاسې هم کولای شئ چې خپلې ليکنې، ليکلي کتابونه، مقالې، کيسې او داسې نور څه چې غواړئ له خلکو سره يې شريک کړئ، د افغان کتابتون د فېسبوک ايډي او يا د افغان کتابتون د ټيلېگرام چينل ته را وليکئ.

موږ به ستاسې ليکنې، ستاسې تر نوم لاندې، په پوره ډول او بغير له کومې ستونزې تر نورو ورسوو.

د افغان کتابتون پټې:

- فېسبوک؛

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100093402694564>

- ټيلېگرام؛

5O7R6tBpNfVmM2Q0